

וירא ה' כי סר לראות. לפעמים מלאך ה', ולפעמים מלאך, ולפעמים ה'. ולכן אמר לו יגער ה' בך השטן ולא אמר הנני גוער בך.

בא ראה, כמו זה ביום שנמצא דין בעולם והקדוש ברוך הוא יושב על כסא הדין, אז נמצא השטן הזה שמסטה למעלה ולמטה, והוא נמצא להשחית את העולם ולטל הנשמות.

רבי שמעון הזה יושב ולומד תורה, והנה משתדל בפסוק הזה, (דברים כא) ולקחו זקני העיר ההיא עגלת בקר וגו' וערפו שם את העגלה בנחל. והדין הוא בספיץ לערף אותה. אמר לו רבי אלעזר, למה צריך את זה?

בכה רבי שמעון ואמר, אוי לעולם שנמשך אחר זה, שהרי מאותו היום שאותו הנחש הרע התפתה בו אדם, שולט על האדם ושולט על בני העולם, הוא עומד להסוות את העולם, והעולם לא יכול לצאת מענישו עד שיבא מלאך המשיח ויקים הקדוש ברוך הוא את ישגי העפר, שכתוב (ישעיה כא) בלע המות לנצח וגו', וכתוב (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ. והוא עומד על עולם זה לטל את כל נשמות בני האדם.

ובא וראה, הרי כתוב (דברים כא) כי ימצא חלל וגו'. בא ראה, כל בני העולם נשמתם יוצאת על ידי מלאך המות. אם תאמר שפן אדם הזה יצאה נשמתו על ידי אותו מלאך המות - לא כן! אלא מי שהורג אותו, הוציא את נשמתו בטורם הגיע זמנו שישלט בו אותו מלאך המות.

ולכן ולא רץ לא יכפר וגו'. ולא רץ שלנו. ולא די להם שעומד הוא

לראות. לזמנין מלאך יי ולזמנין מלאך ולזמנין יי. ובגין כך אמר ליה יגער יי בך השטן ולא אמר הנני גוער בך.

תא חזי, פגוונא דא ביומא דאשתכח דינא בעלמא, וקדשא בריך הוא יתיב על כרסיא דדינא, כדין אשתכח האי שטן דאסטי לעילא ותתא, ואשתכח איהו לחבלא עלמא וליטל נשמתין.

רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא, והוה משתדל בהאי קרא (דברים כא)

ולקחו זקני העיר ההיא עגלת בקר וגו' וערפו שם את העגלה בנחל. ודינא איהו בקופיץ לערפא לה. אמר ליה רבי אלעזר האי למאי אצטריך.

בכה רבי שמעון, ואמר, ווי לעלמא דאתמשך בתר דא. דהא מן ההוא

יומא דההוא חוּיא (דף קיד ע"א) בישא דאתפתה ביה אדם שליט על אדם ושליט על בני עלמא, איהו קאים למסטי עלמא ועלמא לא יכיל לנפקא מענשיה עד דייתי מלכא משיחא ויוקים קדשא בריך הוא לדמיכי עפרא דכתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח וגו' וכתוב, (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ. ואיהו קאים על עלמא דא למיטל נשמתין דכל בני נשא.

ותא חזי הא כתיב (דברים כא) כי ימצא חלל וגו' תא חזי, כל בני עלמא על ידי מלאך המות נפקא נשמתיהו. אי תימא דבר נש דא על ידא דההוא מלאך המות נפק נשמתיה, לאו הכי. אלא מאן דקטיל ליה, אפיק נשמתיה עד לא מטא זמניה לשלטאה ביה ההוא מלאך המות.

ובגין כך ולא רץ לא יכפר וגו' ולא רץ דילן. ולא די לון דקאים איהו